

Merknadsbehandling – planprogram for revisjon av kommuneplanens arealdel
Ålesund kommune mot 2040
Høringsperiode 18.02. – 15.04.2025

Totalt kom det inn 117 uttaler i løpet av høringsperioden. Hovedtyngden av disse er *arealinnspill* til arealplanarbeidet og dreier seg om forslag til ny eller endret arealbruk, forslag til justering/ bruk av bestemmelser eller retningslinjer knyttet til formål eller områder, og annet som er relatert til utarbeiding av selve arealplanen.

I en del av uttalene er det også gitt *merknader til planprogrammet*. Det kan gjelde direkte feil i dokumentet, kommentarer og råd til prosessen, oppfordring til å spisse eller legge til konkrete tema, presisering av viktige føringer og retningslinjer for planarbeidet osv. Vi har gått gjennom alle uttaler med fokus på å trekke ut de som inneholder merknader til planprogrammet.

17 av uttalene er tatt med som merknader. Det er ikke alltid like tydelig om en kommentar er innspill til arealplan eller merknad til planprogram. I tabellen under har vi samlet konkrete merknader og uttaler som har hatt relevans for omarbeiding av planprogrammet. Disse er svart ut med en kommentar fra oss. Det er også inkludert noen kommentarer som er mer rådgivende med tanke på utarbeiding av arealregnskap og annet kunnskapsgrunnlag, ROS-analyse mm. Disse er i hovedsak kommentert med «Tatt til orientering».

Det øvrige innholdet i de 17 merknadene, og resten av arealinnspillene, blir behandlet i egen sak etter fastsetting av planprogram og vedtak av arealstrategi.

Det er varslet **innsigelsesgrunnlag** for følgende (uthevet med fet skrift i merknader):

- Planforslag i strid med SPR for arealbruk og mobilitet og for klima og energi
- Utbyggingsområder i strid med prinsipp for samordna bolig-, areal- og transportplanlegging, eller hensyn til trafikktrygghet
- Senterstrukturen fra PAKT må videreføres. Viktig at eventuelle justeringer ikke gjør at samling av funksjoner 'sklir ut' eller at nye lokaliseringer svekker den senterstrukturen som er lagt.
- Automatisk freda kulturminner – konflikt i plan eller strid mellom planens formål og verneinteresser.
- Freda kulturminner og listeførte kirker – manglende hensyn

Alle uttaler er lagt ved sak til fastsetting av planprogram- vedlegg 3.

Merknad	Kommunens kommentar
1) Statsforvaltaren i Møre og Romsdal Gir innspill til tema de ut fra sine ansvarsområder ser som særlig relevant for planarbeidet. Følgende er tatt med som merknader til planprogrammet: <u>Arealstrategi</u> Anbefaler å ferdigstille arealstrategi i samfunnsplan før behandling av innspill. <u>Arealnøytralitet</u> Ber kommunen vurdere arealnøytralitet- minimalisere tap av natur gjennom å bruke utbygde eller «skada» område før nedbygging av urørte område. Eksempel Nordre Follo. <u>Planvask</u> Forventer at kommunen gjennomfører planvask som en systematisk vurdering av formål og føringer i gjeldende planer jf. oppdatert kunnskap, lovverk og politikk. Planvask bidrar til å sikre et arealplangrunnlag som er oppdatert ut fra dagens kunnskap, lovverk og politikk, ved å vedta nødvendig endring eller oppheving. Viser til Matjord og arealplanlegging i kommunene med tanke på spørsmål om ansvar og erstatning. <u>Arealregnskap</u> er et nødvendig kunnskapsgrunnlag i forbindelse med revisjon av arealdelen og planvask. Råder kommunen til å «planvaske» vekk ubebygde utbyggingsareal på myr i arealplanarbeidet. <u>Naturmangfold</u> Omdisponering av områder til infrastruktur, bolig, industri mm. er viktig, men kan ha stor innvirkning på naturmangfold og økosystem. Oppfordrer kommunen til å sette mål som ivaretar nasjonale mål for naturmangfold:	<u>Arealstrategi</u> i samfunnsdelen er under utarbeiding og planlegges behandlet før sommeren. Jf. kap. 2.3 og 4.3. <u>Arealnøytralitet</u> er et punkt det er ønsket å jobbe med i politiske arbeidsmøter. I kap. 5.10 er det presentert mulig tilnærming til arealnøytralitet. <u>Planvask</u> Kapittel 5.10 - <i>Digitalisering og «vask» av planverk</i> beskriver hvordan og hvorfor kommunen jobber med oppheving (vask) av eldre reguleringsplaner i dag, og behovet for å fortsette jobben. Arealregnskap blir (blant annet) et viktig verktøy for videre vurdering av reguleringsplaner og områder i kommuneplanen som kan tas ut. <u>Arealregnskap</u> Et arealregnskap vil synliggjøre arealreserver i blant annet myr, og kan legges til grunn i vurdering av hva som ev. kan tas ut. Se hele kap. 5.10 for en samlet gjennomgang av arealnøytralitet, planvask og arealregnskap. <u>Naturmangfold</u> Naturmangfold ivaretas gjennom gjeldende lovverk som må følges opp i arealplanarbeidet. Virkninger for økosystem, natur- og biologisk

Merknad	Kommunens kommentar
- Økosystem skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester - Ingen arter og naturtyper skal utryddes og utvikling til trua og nær trua arter og naturtyper skal bedres. - Et representativt utvalg av norsk natur skal tas vare på for kommende generasjoner. <u>Landbruk</u> Viser til nasjonale forventninger og brev fra LMD og KDD ang. reduksjon i nedbygging av matjord og ivaretagelse av matproduserende areal. Legger vekt på jordvernmål og arealregnskap for å belyse konsekvenser av omdisponering av landbruksareal og oppfordrer kommunen til å utarbeide en jordvernstrategi. <u>Klimaomstilling</u> Viser til nasjonale føringer og nye SPR for arealbruk og mobilitet og for klima og energi. De varsler at et arealplanforslag i strid med disse kan gi grunnlag for innsigelse. <u>Samfunnssikkerhet og klimatilpasning</u> Viser til at hensynet til samfunnssikkerhet skal være førende for arbeidet med kommuneplanens arealdel. Tilrår at kommunen utarbeider en ROS-analyse på oversiktsnivå tidlig i planprosessen. Planen må ta høyde for fremtidige klimaendringer og planlegge med vekt på gode helhetlige løsninger, som ivaretar økosystem og arealbruk med verdi for klimatilpasning. <u>Støy</u> Retningslinje T-1442/2021 må ligge til grunn for planarbeidet.	mangfold er også et vurderingstema for KU. Jf. kap. 6.2. Dette vil belyses videre i planarbeidet. <u>Landbruk</u> Landbruk og jordvern er løftet ut som eget fokusområde, jf. kap. 5.6. Det skal utarbeides arealregnskap for å vurdere og belyse konsekvenser av omdisponering av LNF, og som grunnlag for planvask, jf. kap. 5.10. Jordvernstrategi vil vurderes i samarbeid med nabokommuner. <u>Klimaomstilling</u> SPR for arealbruk og mobilitet og for klima og energi legges til grunn for planarbeidet, jf. 4.1. Tatt til orientering. <u>Samfunnssikkerhet og klimatilpasning</u> ROS- analyse skal utarbeides som et ledd i å vurdere ny (og gjeldende) arealbruk før utarbeiding av planforslag. Jf. kap. 6.1 for mer informasjon. <u>Støy</u> Relevante statlige retningslinjer, deriblant siste revisjon av T-1442, legges til grunn for arbeidet, jf. kap. 4.1.

2)

Møre og Romsdal fylkeskommune

Gir generelle merknader til ulike tema i planprogrammet:

Generelt:

- Peker på noen feil i betegnelser og navn på planer og råd som er omtalt. Råder kommunen til å avvente arealstrategi slik at den kan legges til grunn i planarbeidet. Kommenterer på et ambisiøst og omfattende arbeid og undrer om det bør avgrenses for å holde rammen.

Regionale føringer:

- Lister opp statlige planretningslinjer som bør være synliggjort i planprogrammet.
- Gyldighetstid for planer må oppgis.

Nasjonale føringer:

- Få med dei to nye planretningslinjene: Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet (2025) og Statlige planretningslinjer for klima og energi (2024),
- Bemerket at vi skal være forsiktige med å legge til rette for spredt boligbygging- jf. 4.3 i retningslinje for hvordan energi, opptak og utslipp av klimagasser skal ivaretas i arealplanlegging.
- Viktig med arealregnskap. Tipser om fylkeskommunen og Panda analyse for verktøy for analyser av boligbehov og areal osv.

Organisering av planarbeidet

- Ønsker bedre beskrivelse av hvordan viktige sammenhenger og avveininger mellom ulike interesser, målkonflikter mm. skal drøftes mellom de ulike arbeidsgruppene. Gjennom en eller annen form for overbygging mellom gruppene der slikt kan skje. For eksempel toppledergruppen i kommunen?

Generelt:

Feil er rettet opp.

Arealstrategi i samfunnsdelen er under utarbeiding og planlegges behandlet før sommeren 2025. Jf. kap. 2.3 og 4.3. Den vil legges til grunn og konkretiseres i det videre arbeidet med arealplanen.

Regionale føringer:

Planprogram oppdatert, jf. kap. 1.2 – *Kommuneplanen* og 4.2 – *Regionale føringer*.

Nasjonale føringer:

- Planprogram oppdatert, jf. kap. 4.3 – *Statlige føringer*.
- Tas som innspill til arealplan.
- Tatt til orientering, jf. kap. 5.10.

Organisering av planarbeidet

Planprogram er oppdatert, jf. kap. 2.4, nest siste avsnitt.

Medvirkning

- Medvirkning er viktig med tanke på å samle kommunen. Tips til ulike aktører å dra med inn, som kan være mindre ressurskrevende og komme med gode innspill. Særlig viktig at barn og unge blir hørt.
- Tips til politisk arbeidsverkstad- lenke
- Det er positivt at kommunen setter fokus på den demografiske utviklinga i boligmarkedet, noe som kan sikre utviklinga av aldersvennlige og universelt utforma område og boliger. Det er viktig at kommunen bruker råd for personer med nedsatt funksjonsevne og eldrerådet i planprosessen.

Samfunns og næringsutvikling

- Det er viktig å fase ut fossil energibruk til næringsliv, transport og samfunnet for øvrig, til fordel for fornybar energi og i all hovedsak elektrisk kraft. Næringsområde må planlegges med tanke på energiinfrastruktur og plasseres nære steder med god kapasitet i strømmettet eller nært steder for eksisterende eller fremtidig kraftproduksjon. Uten tilstrekkelig kraft risikerer man tap av eksisterende næring og hinder av nyetablering. Det er tap av arbeidsplasser og verdiskaping. Viser til SPR for klima og energi 4.3 , to punkt. Og fylkesstrategien for klima, miljø og energi 2023-2026

Jordvern

- Viser til fylkesstrategi for MRF 2023-2026 og brev fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet av 23.03.2024 til kommuner og fylkeskommuner om jordvern.
- Jordvernutfordringer må drøftes og det må settes konkrete mål om jordvern med utgangspunkt i nasjonale og regionale føringer. Vurdere å ta ut dyrkajord som tidligere er omdisponert og tilbakeføre til LNF formål.
- Unngå spredt utbygging i LNF for å unngå fragmentering av matjordsareal.

Medvirkning

Det skal legges til rette for bred og aktiv involvering, og sikres aktiv medvirkning fra grupper som krever spesiell tilrettelegging, herunder barn og unge. I samarbeid med kommunikasjonsavdelingen i kommunen jobbes det med en kommunikasjonsstrategi og det er opprettet en egen «prosjektside» for arealplanarbeidet på kommunens hjemmeside.

Se for øvrig kap. 2.2 om medvirkning.

Samfunns og næringsutvikling

SPR for klima og energi og fylkesstrategi for klima, miljø og energi 2023-2026 legges til grunn for planarbeidet og næring og energi behandles som et eget fokusområde i planprogrammet. Jf. kap. 5.2.

Jordvern

- Tatt til orientering.
- Landbruk og jordvern er løftet ut som eget fokusområde, jf. kap. 5.6 for mer informasjon rundt temaet.
- Det skal utarbeides arealregnskap for å vurdere og belyse konsekvenser av omdisponering av LNF, og som grunnlag for planvask. Jf. kap. 5.10.
- Jordvern og mål drøftes som en del av arealplan arbeidet. Jordvernstrategi vil vurderes i samarbeid med nabokommuner.

- Produksjon av mat og jordvern er viktig med tanke på matberedskap. Som landbrukskommune bør Ålesund vurdere behov for en jordvernstrategi.

Samferdsel

- Positivt at innarbeiding av PAKT er et av hovedmåla i arbeidet.
- «Infrastruktur» må være et viktig tema i planforslaget og et utredningstema i KU. *Se liste over aktuelle undertema på side 6 i innspillet fra Møre og Romsdal fylkeskommune.*
- KU må si vise om ny utbygging vil ha trafikale konsekvenser for veinettet – utløse behov for utbedring av kryss/ avkjørsler, oppgradering av veinettet eller andre trafikktryggingstiltak. Utredninger må se på områder samla.
- Behovet for trafikkanalyse må også vurderes.
- **Utbyggingsområder i strid med prinsipp for samordna bolig-, areal- og transportplanlegging, eller hensyn til trafikktrygghet vil kunne gi grunnlag for innsigelse.**

Bypakke Ålesund

Etterlyser nærmere omtale av Bypakke Ålesund under kapittel transport og mobilitet. De endringene som er gjort i transportsystemet gjennom bypakkeprosjektene må tas høyde for i arealplanarbeidet og potensialet for videre positive endringer med ny arealplan må utnyttes

Vannforvaltning

- Vann-nett bør brukes som kunnskapsgrunnlag for vann, vassdrag og kyst.
- Arealbruk, landbruk og avløp er av de største påvirkningene på vann i regionen.
- Presiserer at Møre og Romsdal fylke er fylket som i minst grad oppfyller rensekraft på avløp. Mangel på oversikt over anlegg som ikke følger rensekraft, eller dårlig oversikt over spredde avløp, bør

Samferdsel

Planprogrammet er oppdatert med et eget fokusområde for *Infrastruktur* som tar for seg veg, vatn og avløp og drikkevannsforsyning, jf. kap. 5.4. I kapittel 6.2, *Konsekvensutredning – KU* dekkes oppramsede tema under vurderingspunktene

- Transportbehov, trafikk sikkerhet, tilgang til gang- og sykkelvegnett og uteområder
- Teknisk infrastruktur (kommunalteknisk, herunder drikkevannsforsyning).

Se for øvrig informasjon om KU i kap. 6.2.

Tatt til orientering.

Bypakke Ålesund

Planprogrammet er oppdatert med et avsnitt om Bypakke Ålesund. Jf. *Bypakke og nullvekstmål* i kap. 4.2.

Vannforvaltning

- Tatt til orientering.
- Tatt til orientering.
- Følges opp i hovedplan for vann og avløp.

omtales og videre følges opp i planene for vann og avløp som er listet opp.

Tettstedsutvikling

- **Senterstrukturen** i PAKT er god, og er også lagt til grunn i Fylkesstrategi for attraktive byer og tettsted. Det er viktig at den samme strukturen videreføres i planarbeidet og at ikke eventuelle justeringer bidrar til at samling av funksjoner 'sklir ut' eller at nye lokaliseringer **svækker den senterstrukturen** som er lagt. **Varsler at dette i så fall kan være grunnlag for innsigelse.**
- Viser til en forventning i nasjonale føringer om at kommuner bruker arkitektur som verktøy for samfunnsutvikling og definerer lokale ambisjoner for arkitektur og byggeskikk. Fylkesstrategi for attraktive byer og tettsted slår også fast at kommunene bør ha en overordna arkitekturstrategi for byer og tettsted. Peker på at dette er spesielt aktuelt for Ålesund, med sin særegne jugendarkitektur.
- Kulturmiljø og byutvikling – Ålesund kommune bør skaffer seg nye kunnskapsgrunnlag om både verna og ikke verna eksisterende kulturmiljø som er aktuelle for ombruk i eller nær Ålesunds tette sentrumsstruktur.

Friluftsliv

- Involvering av lokalsamfunnet og relevante interessegrupper i planprosessen er viktig for å sikre at planen møter behovene til brukere.

Automatisk freda kulturminne

- Nye registreringer av automatisk freda kulturminne må innlemmes i ny plan, med riktig hensynssone. **Om det foreligger konflikt i planen eller det ikke er samsvar mellom planens formål og verneinteressene vil fylkeskommunen komme med innsigelse.**

Tettstedsutvikling

- Tatt til orientering.
- Utarbeiding av en arkitekturstrategi er ikke en oppgave som er prioritert i forbindelse med arealplanarbeidet. Tas til orientering.
- Nye kartlegginger og oppdatert kunnskapsgrunnlag for eksisterende kulturmiljø i Ålesund sentrum er ikke blant prioriterte oppgaver i arealplanarbeidet på nåværende tidspunkt. Vi har innspill med relevans til temaet fra Fortidsminneforeningen som kan inngå i som en del av oppdatert kunnskapsgrunnlag. Videre må vi vurdere om dette er oppgaver som ev. kan gjennomføres i samband med andre sentrumsspesifikke prosjekt.

Friluftsliv

Det ble gjennomført kartlegging av friluftslivets ferdselsårer (KIF) med innspill fra innbyggere gjennom digital innbyggerdialog i 2024. Se for øvrig kap. 2.2 om medvirkning.

Automatisk freda kulturminne

Tatt til orientering.

<u>Kulturminne fra nyere tid</u> · Gamle Ålesund kommune har ikke startet arbeidet med kulturmiljøplan. Dette vil være et omfattende arbeid, men fylkeskommunen peker på at arbeidet kan være en integrert del av arealplanarbeidet og mulig å gjøre i parallell prosess. Kulturavdelinga i fylkeskommunen har laget en liste over viktige kulturminne og kulturmiljø i gamle Ålesund som de vurderer bør være med i en kulturmiljøplan og ha hensynssoner i KPA. · Ber om at freda kulturminne og listeførte kirker i Ålesund kommune får hensynssone H730 og at et areal rundt får hensynssone H570. Varsler innsigelse om ikke disse kulturminna blir ivaretatt som etterspurt.	<u>Kulturminne fra nyere tid</u> · Eksisterende planer/ oversikter vil bli brukt som kunnskapsgrunnlag i arealplanarbeidet. Kommunen har også søkt KIK-midler for å (i første omgang) få sammenstilt eksisterende grunnlag og kartlegginger gjort i forbindelse med arealplanen til en samlet kulturmiljøplan. Dette er også oppgaver som er nevnt i forbindelse med Senterstruktur og boligutvikling kap. 5.1 og kap. 5.5 <i>Natur- og grøntareal</i>. · Hensynssoner følges opp i arealplan. Tatt til orientering.
3) Fiskeridirektoratet Har følgende kommentarer og merknad til planprogrammet: · Oversiktlig og omfattende planprogram. Positivt at sjøareal og havbruk er løftet frem som viktig tema. · Å kartlegge dagens bruk av sjøområdene med oppdatert kunnskap for å benytte dette til å avveie brukerinteressene knyttet til kystsonen og sjøarealet, samt sikre god forvaltning av naturressurser og biologisk mangfold, er en sentral oppgave. · Positivt at det er fokus på næringsaktivitet og natur. Tilrettelegging av areal for næringsvirksomhet og bevaring av natur- og miljøverdier er viktige faktorer i arealplanleggingen. Dette gir potensiale for nye arbeidsplasser. · De nasjonale forventningene og FNs bærekraftsmål er svært viktige, og en sentral del av grunnlaget for samfunns- og arealplanleggingen. Møre og Romsdal fylkeskommune legger også disse til grunn for sitt planarbeid	Tatt til orientering. Nasjonale forventninger 2023-2027 leggs til grunn for planarbeidet.

- Kommuner som deltok i fellessatsingen «Berekraftfylket Møre og Romsdal» og har gjennomført kartlegging av nøkkelindikatorer i regi av bærekraftfylket vil ha et nødvendig og viktig kunnskapsgrunnlag for planarbeidet
- Minner om at regjeringen forventer at det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn og at det settes av tilstrekkelig og egnede nye arealer for akvakultur. Det skal også legges til rette for naturbaserte næringer som blant annet fiskeri som er viktig for verdiskaping, arbeidsplasser og bosetting i store deler av landet.

Medvirkning

Anbefaler tydeliggjøring av hvem som er særlig aktuelle i medvirkningsprosessen. Tidlig og aktiv medvirkning er viktig. Direktoratet, akvakulturaktører og fiskerlag lokalt og regionalt bør delta i planleggingsprosessen og gis anledning til å definere hvilke behov en har for areal i dag og i fremtiden. Det er derfor viktig at kommunen sikrer god medvirkning i planarbeidet fra sentrale sektormyndigheter, samt lokalt, regionalt og nasjonalt næringsliv ved at man blant annet aktivt tar kontakt med representanter fra disse, for eksempel fra fiskeri- og akvakulturnæringene og ulike produksjonsbedrifter.

Utredningspunkt

Anbefaler at planprogrammet tar inn at kommunen skal utrede om det i gjeldende planer avsatt tilstrekkelig areal rundt eksisterende akvakulturlokaliteter/-områder (eksisterende anlegg og avsatt i plan), og hvilket areal som kan være egnet for nye akvakulturanlegg, inkludert satsing på nye arter/artsgrupper i sjø, blant annet dyrking av alger, pigghuder og tunikater, samt landbasert akvakultur. Representanter for akvakulturnæringen bør bes om å gi innspill til disse punktene.

Medvirkning

Medvirkning for næringslivet, inkludert sjørelaterte næringer, skal gjennomføres med hjelp av innleid konsulentbyrå. Kommunen ønsker bredest mulig medvirkning og vil sørge for at relevante aktører inviteres inn. Vi er avhengig av å kjenne næringenes synspunkter og behov for å kunne legge til rette for et framtidsrettet næringsliv. Se kap. 2.2.

Utredningspunkt

Punkt for utredning er tatt inn i planprogrammet kap. 5.7, oppgaver/utredningsbehov. Se ellers kap. 2.2 om medvirkning.

4) NVE Gir i all hovedsak innspill til planarbeidet knyttet til naturfare-kartlegging, visning i kart, bruk av hensynssoner og bestemmelser og retningslinjer og hjelpemidler. Noen punkt angår innhold i planprogrammet: - Positivt at kommunen prioriterer å få på plass samlende overordnede planer. Anbefaler å vurdere om det er behov for å utarbeide egne arealstrategier til samfunnsdelen, eller om strategiene i PAKT gir tilstrekkelige rammer. - Minner om at reell naturfare skal skje på siste plannivå. Tilrettelegging for utbygging i aktsomhetsområder må komme med krav om regulering eller avklaring av reell fare før utbygging. - Planprogrammet bør reflektere at potensiell naturfare skal vurderes og kartfestes for ALLE utbyggingsområder, også eksisterende byggeområder som ikke er tatt i bruk. - Minner om rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag som grunnlag i arbeidet, hensyn til vassdragsmiljø og KU for tiltak som påvirker allmenne interesser i vassdrag.	<u>Arealstrategi</u> i samfunnsdelen er under utarbeiding og planlegges behandlet før sommeren 2025. Jf. kap. 2.3 og 4.3. Den vil legges til grunn og konkretiseres i det videre arbeidet med arealplanen. - Den overordnede konsekvensutredningen til arealplanen skal redegjøre for hvilke forhold som skal avklares og belyses nærmere i senere regulering av områder, jf. kap. 6.2. Eksisterende områder skal også vurderes. - Se punkt b. Kartfesting og bestemmelser følges opp i arealplan. - Tatt til orientering. Viser til kap. 4.1 og kap. 6.2 og liste med utredningstema.
5) Kystverket Uttalen er i all hovedsak innspill til arealplanarbeidet. Vi har valgt å ta med et par punkt som berører planprogrammet. - Scenarier som bør inkluderes i ROS-analysen er blant annet: sammenstøt mellom fartøy og bygningsmasse, ulykker til sjøs, naturfare som havnivåstigning og stormflo, om havner tåler økning av ekstremvær. - Vesentlig å inkludere sjøtransport som en stor og viktig bruker av sjøområdene med følgende behov for å prioriteres gjennom arealformål og utrede virkninger.	- ROS-analysen vil inkludere relevante tema knyttet til aktivitet på sjø og havn. Se ellers kap. 6.1 i planprogrammet. - Tas med som innspill til arealplan.

6)

Statens Vegvesen

Gir innspill til ulike tema innenfor sitt ansvarsområde. Av innholdet vurderer vi følgende relevant for planprogrammet:

Føringer for arbeidet

Viser til SPR for arealbruk og mobilitet og Ålesund sin plassering i kategori 1 og som en kommune med både storbyområde, tettsteder og gravgrendte strøk. Minner om PAKT som forpliktende gjennom gyldige vedtak og forventning til at PAKT blir implementert på en god måte.

Konsekvensutredning

Presiserer lokalisering og transport, trafiksikkerhet og fremkommelighet som viktige tema i KU og at nye utbyggingsområder må sees i sammenheng med omkringliggende formål.

Fokusområde i planprogrammet

Fremhever tema vegtrafikkstøy og gjennomgående veg i tettsteder og ber dilemma knyttet til disse temaene tas med i arbeidet med senterstruktur og boligutvikling og/eller transport og mobilitet.

Viser til T-1442 kap. 3.1.3 og 3.1.4 og kap. 1 og 2 i handbok N100 for føringer.

Miljø

Klimautslipp alene er ikke eneste grunnen til å redusere bruken av privatbiler. Støv og støy er også et problem som må tas med. SPR T-1442 (støy) og T-1520 (støv) må legges stil grunn for arbeidet.

Vegprosjekt i planfase

E39 Vegsund- Breivika – regner med vedtak før planforslag for KPA legges frem

Føringer for arbeidet

SPR for arealbruk og transport og PAKT legges til grunn for arbeidet med arealplanen, jf. 4.1 og 4.3.

Konsekvensutredning

Tatt til orientering. Se KU-tema for samfunn, og øvrig informasjon om KU under kap. 6.2

Fokusområde i planprogrammet

Trafikkstøy som tema og dilemma er relevant i forbindelse med både Senterstruktur og boligutvikling og Transport og mobilitet. Vurdering av målkonflikter blir viktig i arbeidet med arealplanen og T-1442 og andre relevante retningslinjer legges til grunn for arbeidet. Jf. kap. 5.1

Miljø

Tatt til orientering. Relevante statlige retningslinjer legges til grunn for arbeidet. Jf. kap.4.1, Nasjonale føringer.

Vegprosjekt i planfase

Tatt til orientering. Håndtering vurderes ved utarbeiding av planforslag.

E39 Breivika Digernes – de to valgte veglinjene fra planprogrammet bør legger inn i KPA som utgangspunkt for omkringliggende arealbruk. Prosjekt ligger ikke i inneværende NTP. E39 Digernes til Ørskogfjellet blir ikke jobbet videre med nå. Uklart hvilke veglinjer som skal jobbes videre med.	
7) Direktoratet for mineralforvaltning Viser til viktige føringer og forventninger om sikring av verdifulle mineralforekomster gjennom KPA. Viser til NGU sine kartdatabaser og kommunens registrerte mineralforekomster. <u>Konsekvensutredning - KU</u> Presiserer at ved konsekvensvurderingen av ny arealbruk må det hentes inn informasjon om forekomster som ikke er verdivurdert. De som ikke er vurdert som viktige nå bli viktige i fremtiden. Forslag til endret arealbruk skal vurderes for vesentlige virkninger på viktige mineralressurser ved bruk. Grus- og pukkdatabasen og mineralressursdatabasen fra NGU og DMF skal legges til grunn.	Viser til kap. om KU, 6.1. Virkning for mineralressurser er tatt med som vurderingstema for KU. Ved manglende data om sentrale forhold må ny kunnskap innhentes. Informasjon om databaser tas til orientering.
8) Nordre Sunnmøre Landbrukskontor · Understreker at landbruk bør regnes som en <i>næring</i> med behov for stabil energi. · Landbruk er arealkrevende. Viktig å ta vare på store, sammenhengende områder, for eksempel gjennom planvask. · Kommunen bør arbeider for arealnøytralitet. · Ålesund må samarbeide med tilgrensende kommuner med hensyn til kartlegging av hjortevilt.	· <i>Landbruk og jordvern</i> er løftet ut som eget fokusområde, jf. kap. 5.6. Det er lagt vekt på at landbruksnæringen er arealkrevende og sårbar for svikt i krafttilførsel. · Det skal utarbeides arealregnskap for å vurdere og belyse konsekvenser av omdisponering av LNF, og som grunnlag for planvask, kap. 5.10. I dette kapittelet presenteres også en tilnærming til arealnøytralitet. · Samarbeid med nabokommuner er nødvendig på flere punkt. Tatt til orientering.

9) Haram kommune · Peker på landbruksnæringen som viktig i beredskapssammenheng, og samtidig arealkrevende og en kilde til forurensing. · Oppfordrer til samarbeid på tvers av kommuner med tanke på næringsliv, kraftsituasjonen, transport/mobilitet og kollektiv, grønne korridorer/ villtrekk/friluftsliv og sjøareal. · Trekker frem Sunnmøre regionråd som sentral aktør i samarbeidet.	· <i>Landbruk og jordvern</i> er løftet ut som eget fokusområde, jf. kap. 5.6. Det skal utarbeides arealregnskap for å vurdere og belyse konsekvenser av omdisponering av LNF, og som grunnlag for planvask, kap. 5.10. · Tatt til orientering. Planprogrammet er blant annet oppdatert med eget kap. for <i>Infrastruktur</i>, 5.4, hvor behovet for samarbeid mellom nabokommuner er løftet frem. · Tatt til orientering.
10) Virksomhet vann og avløp · Ønsker tydeligere presisering av hensyn til vann, avløp og infrastruktur i planprogrammet. Ønsker presiseringer og tillegg i noen tema. · Ønsker mer fokus på beskyttelse av drikkevann og dette lagt inn som eget fokusområde i planprogrammet. Det må gjelde alle kilder - nåværende, fremtidige og reservevannskilder, Foreslår eget tema med Vann, avløp og teknisk infrastruktur og forslag til utredninger og flere oppgaver og utredningsbehov knyttet til VA og drikkevann. · Ønsker implementering av Forvaltningsstrategi for Brusdalsvannet og at den legges til som formål med arbeidet. Planprogrammet bør vise til føre-var prinsippet, jf naturmangfoldsløve §9 og revidert avløpsdirektiv formelt godkjent av EU-rådet. · Forslag til punkt om rassikring mot kritisk infrastruktur under KU. · Ber om at en eller flere av arbeidsgruppene i arealplanarbeidet består av medarbeidere fra fagdisiplinene drikkevann og avløp.	· Delvis tatt til følge · Planprogrammet er oppdatert med tema <i>Infrastruktur</i> der anbefalte punkter delvis er lagt til. Jf. kap. 5.4. Drikkevann er tema i dette kapittelet. · <i>Formålet</i> med revisjonen er oppsummert i tre overordnede hovedmål, jf. kap.3. Gjennom planarbeidet legger vi kommunale føringer til grunn, som Forvaltningsstrategi for Brusdalsvannet. Forvaltningsstrategien er en sentral kommunal føring som må følges og er inkludert i listen i kap. 4. I planprogrammet viser vi til overordnet lovverk og sentrale føringer som i sin tur viser til andre. Dette for å ikke skape inntrykk av at noe er mindre viktig eller glemt. Naturmangfoldsløven og hensyn til føre-var prinsippet sikres også gjennom KU. · Konsekvenser av skred/ras og vurdering av avbøtende tiltak er dekket av opplistede vurderingstema for KU i kap. 6.2.

	· Tatt til orientering.
11) Virksomhet miljø og samferdsel · Planvask – unngå utfylling i sjø og industri i strandsone, vurderenedbygging av myr og kystlynghei · Vurdere utbygging ut fra infrastruktur- for mange områder bygges ut uten tilstrekkelig tilstand på veg for den nye bruken, eller manglende gang- og sykkelveg. · Kommunen bør få på plass en ordning som sikrer bidrag til opparbeiding av lek- og aktivitetsområder, selv ved utbygging av enkelttomter. · Vurdere markagrense.	· Viser til oppdatert planprogram kap. 5.10 om planvask og arealregnskap mm., og kommentar til merknad 1. · Planprogrammet er oppdatert med tema <i>Infrastruktur</i> der det er satt fokus på behovet for å vurdere eksisterende infrastruktur (veg, VA) i forbindelse med nye utbyggingsområder. Jf. kap. 5.4. Dette er også et vurderingspunkt i KU, jf. kap. 6.2. · Tas med som innspill til arealplan. · Tas med som innspill til arealplan.
12) Ålesund eldreråd v/ Kari Grindvik Aldersvennlig samfunn må inn som formål i planen, satsingsområde i samfunnsdelen og perspektiv arealplanlegginga. Å skape et aldersvennlig lokalsamfunn må forankres i det kommunale planverket i kommunen. Og som overordna mål. Eldrerådet forventer å bli invitert med på innspillsmøter og bidra med kompetanse og kunnskap.	Tilrettelegging for et aldersvennlig samfunn ligger som et gjennomgripende tema for planarbeidet, sammen med klima og folkehelse, jf. jap. 5 avsnitt 3. Dette bør forankres som et mål i samfunnsplanen for oppfølging i andre kommunale planer. Arealplanen kan følge opp og legge til retter for gjennomføring gjennom bestemmelser og krav til ny utbygging. Medvirkningsplan er tenkt utarbeidet over sommeren og eldrerådet skal inkluderes i arbeidet, sammen med andre kommunale råd og utvalg. Se kap. 2.2 om medvirkning og kommentar til merknad 13.
13) Ålesund Senterparti · Planperioden og planavgrensing bør fremgå bedre. · Skissere og forklare bedre hvordan medvirkning skal foregå – hvem utarbeider plan for medvirkning, når kan dei ulike gruppene medvirke	· Planperioden er fra vedtaksdato (2027/2028) til 2040. Se også kap. 1.2, siste avsnitt. Plangrense er hele Ålesund kommune, jf. kap. 3.

i dei ulike fasene av prosessen. Viktig at planen ikke legges ut til høring i fellesferien. - Landbruk og jordvern må omtales som et eget fokusområde og ikke som del av natur-og grøntområder. - Potensielle arealkonflikter i randsonen av landbruk må ha fokus- for eksempel hytte- og boligutbygging.	- Parallelt med ferdigstilling av planprogrammet jobbes det med bestilling av konsulenttjeneste for et bredt medvirkningsopplegg. Dette arbeidet er ikke klart enda og det kan derfor ikke opplyses om hvem som gjør jobben, eller akkurat når det blir. Gjennomføring er grovt planlagt høsten 2025. Se kap. 2.1 og 2.2 for mer informasjon om medvirkning og fremdrift. - Landbruk og jordvern er løftet ut som eget fokusområde, jf. kap. 5.6. Det skal utarbeides arealregnskap for å vurdere og belyse konsekvenser av omdisponering av LNF, og som grunnlag for planvask, kap. 5.10. - Vurdering av arealkonflikter gjøres i forbindelse med utarbeiding av plan.
14) Naturvernforbundet Ålesund og omegn Har merknader til valgte fokusområder: <u>Senterstruktur og boligutvikling</u> Fortetting er viktig for å unngå økt transportbehov. Konsentrere utvikling rundt eksisterende sentrum – Sjøholt, Skodje og Moa-Ålesund, fremfor å bygge ut satellitter som forutsetter privatbilisme. <u>Transport og mobilitet</u> - Det må gjøres mer attraktivt å reise kollektivt og bygges flere sykkelstier/veier, samtidig som det gjøres vanskeligere å bruke privatbil. - Antall parkeringsplasser og spesielt gateparkering i Ålesund sentrum må reduseres. Det gjør det lettere å bruke sykkel og vil skape et hyggligere bysentrum som prioriterer myke trafikanter fremfor bil. - Vektlegge å tilrettelegge for mating inn mot knutepunkt og tilstrekkelig parkeringsareal og gode parkeringsforhold for sykkel. <u>Natur- og grøntareal</u> - Holde fast på, og kanskje utvide markagrense.	<u>Senterstruktur og boligutvikling</u> Dette er en forutsetning i senterstrukturen i PAKT, som legges til grunn for arbeidet, jf. kap. 5.1. <u>Transport og mobilitet</u> Det er flere målkonflikter knyttet til dette temaet. Kap. 5.3 gir et bilde av noen av disse, og skisserer noe av det vi vil fokusere på i planarbeidet. Vurdering av- og løsninger for aktuelle målkonflikter gjøres i samband med utarbeiding av arealplanen. <u>Natur- og grøntareal</u> Vurderes som innspill til arealplan

· Fokus på jordvern med tanke på beredskap og økt selvforsyning. · Sørge for sterkt vern av strandsonen. Spesielt med erfaring fra dispensasjonspraksis i Ålesund kommune. <u>Sjøareal og havbruk</u> Hensynet til sjøareal som et felles gode må være en del av arealplanen. Dette er satt under press, både som følge av industriell nedbygging og båndlegging for havbruk. Allemannsretten til sjøen må sikres. <u>Risiko, sårbarhet og klimatilpassing</u> · Viktig med fokus på konsekvenser av klimaendringer ved ny utbygging. · Strukturer i strandsonen og transportårer er spesielt utsatt. · Fokus på å sikre tilgang til rent drikkevann i hele kommunen. Gjør oppmerksom på problemstilling E39 og Brusdalsvannet. <u>Andre viktige forhold og utredningstema</u> · Arealregnskap er et viktig verktøy for oversikt over planlagt og faktisk bruk av areal. · Planvask er nødvendig. Ta ut utbyggingsområder som ikke er tatt i bruk. · Foreslår at Ålesund blir en arealnøytral kommune.	<u>Sjøareal og havbruk</u> Vurderes som innspill til arealplan. <u>Risiko, sårbarhet og klimatilpassing</u> Tatt til orientering. Det skal utarbeides ROS-analyse i startfasen av planarbeidet, som grunnlag for å vurdere arealinnspill. Se mer om det og konsekvensutredning i kap. 6. <u>Andre viktige forhold og utredningstema</u> Planprogrammet er oppdatert med tanke på arealregnskap, arealnøytralitet og planvask. Viser til kap. 5.10
15) Nordvest Næringsbygg og Ulsmo AS · Høringsperiode med frist 15. april er for kort. Det forutsettes at det er satt av mye tid til medvirkning og mer konkrete innspill senere i prosessen. · De skal gjennomføre en områdeanalyse som kan være nyttig i medvirkningsprosessen	· Høringsfrist var satt til 8 uker. I følge forskrift om Konsekvensutredning §15 skal det være minimum 6 uker. Det blir lagt opp til bredere medvirkning i fase for utarbeiding av planforslag og det blir ny høringsperiode i samband med 1. gangs behandling. Se kap. 2.2 for mer informasjon om medvirkning. · Tatt til orientering.

16) Nordre Sunnmøre Bondelag Uttalen er i hovedsak innspill til arealplanen. · Fokus på at jordbruk må håndteres som næring. Peker på ivaretaking av matjord med tanke på beredskap og matsikkerhet. Viser til brev fra LMD og KDD Matjord og arealplanlegging i kommunene og nasjonale forventninger · Oppfordrer til å få på plass et oppdatert kunnskapsgrunnlag om jordbruksareal og landbruksnæringa, arealstrategi med konkrete mål og prioriteringer for jordvernet, arealregnskap og planvask. · Oppfordrer PAKT-samarbeidet til å hindre videre fragmentering av jordbruksareal og for en god viltforvaltning knytt til problematikk rundt hjortevilt – tråkk og «tettbygde» strøk.	· Viser til oppdatert planprogram hvor <i>Landbruk og jordvern</i> er løftet ut som eget fokusområde, jf. kap. 5.6. Det er lagt vekt på at landbruksnæringen er arealkrevende og sårbar for svikt i krafttilførsel. · Det skal utarbeides arealregnskap for å vurdere og belyse konsekvenser av omdisponering av LNF, og som grunnlag for planvask, kap. 5.10. I dette kapittelet presenteres også en tilnærming til arealnøytralitet. · Samarbeid med nabokommuner er nødvendig på flere punkt. Tatt til orientering.
17) Anna Hellström · Bemerket at kartlegging av friluftslivsverdier i tidligere Skodje og Ørskog kommuner er gjort på ulik måte og at der derfor er store forskjeller i de ulike kommunedelene. · KU - oppfordrer til å strukturere utredningstema etter hovedtema for arbeidet fr bedre relevans.	Tatt til orientering. KU-tema er i større grad samlet i relevante inndelinger med utgangspunkt i fokusområdene i planprogrammet, jf. kap. 6.2.

Deres referanse:

Vår referanse:
24/19827, 25/51414

Arkivkode:

Dato:
28.05.2025

Ettersending av innspill fra Attvin

Via e-post 28.05.25 er vi gjort oppmerksomme på at innspill fra Attvin angående *sirkulærøkonomi og husholdsrenovasjon som kritisk infrastruktur* var ment som merknad til planprogrammet og ikke bare innspill til arealplanarbeidet. Deres innspill blir ettersendt her.

Under er uttalen kort oppsummert og kommentert, i likhet med uttaler til planprogrammet, jf. vedlegg 2 til sak 080/25. Innspillet i sin helhet er lagt ved dette dokumentet.

Generell kommentar og begrunnelse for hvorfor uttalen er vurdert som innspill til arealdelen fremfor planprogrammet:

Omfanget av arbeidet vi er i gang med gjør at vi må prioritere noen hovedmål og fokusområder. Vi har tatt utgangspunkt i tema som i stor grad samfaller med plantema i PAKT, fordi de favner vidt og dekker flere «undertema». Prioritering utelukker ikke at vi skal jobbe med andre og viktige tema gjennom prosessen, men vi kan ikke fremheve alt. En del av det som kommer frem i uttalen er ligger til *oppgaver og utredningsbehov* innen ulike fokusområder for planarbeidet, men er ikke diskutert i planprogrammet ut over det.

Sirkulærøkonomi i arealdelen

- a) Peker på ulike aktører og fremveksten av industrielle symbioser i Bingsa, arbeidet med Grønt Industriløft Møre og Romsdal, og potensiale og etableringa av Bingsa og energigjenvinningsanlegget på Grautneset som sirkulære hubber.
- b) De løfter frem nasjonale forventninger til kommunene til bl.a. å legge til rette for mer gjenbruk av bygninger, helhetlig masseforvaltning, fortetting og transformasjon av bolig- og næringsområder

Tatt til orientering

Nasjonale forventninger og regional plan for areal, klima og transport er lagt til grunn for planarbeidet. Tema som fortetting og mulige transformasjon, og masseforvaltning vil bli videre vurdert i forbindelse med utarbeiding av planforslag. Jf. generell kommentar øverst.

og konkretisering av disse gjennom innhold i PAKT.	
c) Ønsker at arealdelen understreker hvor viktig Bingsa er som eksisterende og fremtidig hub for sirkulær virksomhet fremover. Deponi og gjenvinningsanlegg spiller en viktig rolle for sirkulærsamfunnet, næringslivet og i beredskapssituasjoner. Ålesund kommune har rolle som planmyndighet, grunneier innenfor Bingsa og eier av Attvin.	Viser til generell kommentar øverst. Dette er et tema som berører flere av fokusområdene nevnt i planprogrammet, jf. oppgaver og utredninger under for eksempel <i>Næring og energi, Risiko, sårbarhet, Infrastruktur og klimatilpassing (5.2, 5.4 og 5.8)</i>. Videre omtale vil bli en del av planbeskrivelsen til planforslaget. Tatt til orientering.
d) Viser bland annet til at virksomheter trenger rom for utviding og utbedring med tanke på å sette miljøkrav, og at det er behov for utvidet/ nytt areal til deponering av avfall i Bingsa.	Arealbehov blir vurdert ved utarbeiding av planforslaget.
e) Ber om tilbakeføring av «NAF-bana» til industri- og avfallsområde.	Tatt til orientering.
<u>Husholds og renovasjon som kritisk infrastruktur</u>	
f) Viser til avfallsforskriften og renovasjonsforskrift for Ålesund kommune. Vegstandarden er ikke tilpasset dagens kjøretøy og det blir stadig flere felleshusholdninger. Renovasjonsløsningene må i større grad tilpasses dette mønsteret og med tanke på sikkerhet må de være del av bygd infrastruktur fremfor flyttbare dunker.	Fokusområde <i>Infrastruktur, 5.4</i>, omtaler blant annet at infrastruktur-løsninger som vei må vurderes og etableres både for eksisterende og før ny utbygging. Utforming av krav og bestemmelser til renovasjonsløsninger vil bli en del av arbeidet med planforslaget.
g) Foreslår tydeliggjøring av bestemmelser til arealplanen: alle nye arealplaner skal vise hvordan opp- og innsamling av avfall skal løses fysisk innenfor planområdet, og hvordan andre eiendommer blir påvirket av forslått løsning.	Tatt til orientering. Vurderes ved utarbeiding av planforslag.
h) Viser til kommunens lovpålagte oppgaver på avfallsfeltet som oppsett og tømning av avfallsbeholdere i sentrumsområder og mye brukte friluftslivsområder og langs kommunal veg. Det er viktig å legge til rette for miljømessig gode og rasjonelle løsninger for å oppfylle disse lovkravene.	Tatt til orientering.

Med hilsen
Birgit Fylling
planleggar
Plan og bygning

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Vedlegg:

Innspill - Attvin - Kommuneplanens arealdel - Ålesund 2040
Ny arealdel 2027-2040 – innspel frå Attvin.pdf